

MEMÒRIA JUSTIFICATIVA I ECONÒMICA DE L'AVANTPROJECTE DE LLEI DE CREACIÓ DE LA FUNDACIÓ PRIVADA DEL SECTOR PÚBLIC ANDORRA RECERCA I INNOVACIÓ

Aquesta memòria justificativa i econòmica acompanya l'avantprojecte de llei de creació de la fundació privada del sector públic Andorra Recerca i Innovació per donar compliment al procediment legislatiu vigent.

Aquest document té l'objectiu de descriure la situació actual de les diferents institucions públiques i publicoprivades que es dediquen a la recerca i a la innovació a Andorra, descrivint el paper que juguen actualment i l'impacte que tenen sobre el país, i com es proposa la seva reestructuració amb la creació d'una fundació privada del sector públic centrada en la recerca i la innovació que les aglutini, per tal d'afrontar els nous reptes als que s'enfronta Andorra.

1. Antecedents de la normativa proposada

En els darrers quaranta anys, però especialment en les darreres dècades, s'han estructurat i posat en funcionament diferents entitats públiques i publicoprivades amb l'objectiu de generar recerca i investigació que permeti crear nou coneixement essencial o que contribueixi a fer front als diferents reptes de la societat andorrana i ajudar i millorar el funcionament de diferents actors del país. Algunes d'aquestes institucions també han ajudat al desenvolupament de la innovació per millorar el funcionament i la competitivitat de la societat andorrana. Entre aquestes institucions es troben l'Institut d'Estudis Andorrans, la fundació privada Observatori de la Sostenibilitat d'Andorra i la Fundació ActuaTECH.

Institucions andorranes de recerca i innovació afectades per la fusió.-

Institut d'Estudis Andorrans

L'Institut d'Estudis Andorrans (IEA), de caràcter públic i amb més de 40 anys d'història, és l'ens pioner en la generació de coneixement sobre la societat andorrana.

La missió de l'IEA és desenvolupar, fomentar i coordinar la recerca, així com divulgar i transferir el coneixement científic en relació amb els àmbits en què l'IEA és competent, amb aspiració a ser la institució de referència d'Andorra.

L'IEA té vocació de servei públic i treballa per respondre a les necessitats de la societat i als reptes que planteja el futur, establint col·laboracions amb altres institucions nacionals i internacionals, innovant en el fons i la forma, mantenint una xarxa col·laborativa i multidisciplinària, de la qual es beneficia la ciutadania andorrana, les administracions públiques i que també repercuteix en l'àmbit educatiu andorrà.

Actualment està format per 4 centres: el CRES, el CEHIP, el CENMA i el CEE.

Centre d'Estudis Històrics i Polítics (CEHIP)

El CEHIP va néixer amb la voluntat de dinamitzar l'estat de la recerca històrica i política a Andorra i afavorir la divulgació de la història del país entre la ciutadania.

Els mecanismes per aconseguir-ho són diversos i complementaris, però tots orbiten a l'entorn de dos eixos: el suport als investigadors i la difusió de la recerca.

Centre de Recerca Sociològica (CRES)

El CRES té com a objectiu realitzar estudis de qualitat que ajudin a entendre la complexitat de la societat andorrana. Els seus propòsits fonamentals són la realització de tasques de recerca, de divulgació i de centralització d'informació d'estudis provinents de qualsevol branca de les ciències socials.

Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra (CENMA)

Neix amb la voluntat de fer recerca, sobretot aplicada, en aquells temes que envolten la muntanya i que són d'un interès especial per a Andorra.

Els principals temes de recerca que realitza són sobre la neu i les allaus, la cartografia de muntanya, la geologia i la geomorfologia d'Andorra, els riscos geològics, els recursos hídrics nivals, la climatologia de muntanya i el canvi climàtic, la flora i la fauna d'alta muntanya, i les ciències forestals i el pastoralisme, entre d'altres.

L'objectiu principal és la recerca aplicada, la seva divulgació i difusió, ja sigui a través de conferències, xerrades a les escoles, la publicació d'articles científics en revistes nacionals i internacionals, i de treballs monogràfics relacionats amb els projectes treballats.

Centre d'Estudis Europeus (CEE)

S'ha creat recentment per donar resposta i suport al Govern en el procés de negociació amb la Unió Europea.

Fundació privada Observatori de la Sostenibilitat d'Andorra (OBSA)

L'OBSA és una fundació privada que té com a patrons la Fundació Julià Reig, FEDA, Andorra Telecom, la Cambra de Comerç, Indústria i Serveis d'Andorra, la Universitat d'Andorra i l'IEA.

L'OBSA és una entitat d'investigació que té com a objectiu principal la recerca aplicada a projectes relacionats amb la sostenibilitat social, econòmica i ambiental d'Andorra.

La finalitat dels estudis és proveir els diferents actors de la societat andorrana (Administració pública, ciutadania i empresa privada) de resultats i d'eines que permetin donar suport a la planificació de polítiques i a la presa de decisions en

diferents problemàtiques d'interès prioritari per al país i amb el desenvolupament sostenible com a base.

D'altra banda, darrerament, l'OBSA s'ha posicionat com un dels principals actors del país generadors d'innovació al voltant de diferents temàtiques com poden ser la mobilitat, el turisme, l'energia o la muntanya.

Fundació ActuaTECH / Actua Innovació

La creació de la Fundació ActuaTECH, el 2015, uneix tres dels motors principals de l'àmbit tecnològic i de coneixement del país –Andorra Telecom, FEDA i la Universitat d'Andorra– per treballar de forma coordinada en la generació de projectes i d'oportunitats a Andorra conjuntament amb el sector privat.

La fundació té per finalitat principal establir un marc de referència per al desplegament i l'impuls de projectes tecnològics amb alt valor afegit, que contribueixin al desenvolupament de la innovació i dels conceptes d'*Smart Country* i *Living Lab*, en el context de diversificació econòmica del Principat d'Andorra.

La fundació té l'objectiu de contribuir al desenvolupament de l'economia andorrana mitjançant la creació d'un entorn d'innovació i tecnològic propici, que fomenti l'atracció de talent i la generació de coneixement orientat a idear nous serveis i oportunitats per al país, convertint el Principat d'Andorra en un país intel·ligent i sostenible de referència internacional. Aquest objectiu principal es basa en fomentar l'apropament i el treball conjunt entre el sector públic, el privat i la recerca per generar projectes conjunts d'innovació oberta, alhora que es fomenta l'estructura necessària per impulsar-ho, així com la connexió del talent local a l'internacional i la connexió amb actors internacionals punters del món de la recerca, la innovació i l'emprenedoria en àmbits específics.

Actualment, la fundació està treballant en la creació d'infraestructura que fomenti i ajudi en el desenvolupament de projectes d'innovació oberta com, per exemple, l'espai d'Innovació i el *Data Hub* nacional, o que permetin la connexió i la captació de talent andorrà com la plataforma de talent en vies de desplegament.

D'altra banda, la fundació està desenvolupant diferents projectes de recerca i d'innovació que permetran donar resposta o innovar en les eines i els processos que ajuden a la presa de decisions de diferents actors tant de l'Administració pública com del sector privat. Actualment s'estan desenvolupant projectes en l'àmbit de l'energia, la mobilitat, la *Blockchain*, l'analítica de dades de turisme, la gestió dels riscos naturals, l'ús de drons en diferents sectors del país o l'ús de la digitalització i de les noves tecnologies en el foment de la transparència política i la participació ciutadana.

Sinergies i col·laboracions actuals entre institucions

Fins a l'actualitat s'han donat diferents processos de col·laboració formal i informal entre aquestes institucions. En alguns casos, la motivació d'aquesta col·laboració és poder aprofitar els recursos humans i/o mitjans que té l'altra entitat, o la participació en projectes transversals.

Des del 2010, l'OBSA i l'IEA tenen un conveni marc de col·laboració i venen desenvolupant diferents projectes de recerca conjuntament tant a nivell local com internacional. Fruit de l'estreta col·laboració, l'any 2015, l'OBSA s'instal·la i s'integra físicament a les oficines de l'IEA, i entra formalment al patronat d'aquesta institució, el que fa que la col·laboració i les sinergies que sorgeixen entre els seus equips s'incrementin.

Des de l'any 2014, l'OBSA comença a col·laborar de forma molt activa amb Actuatech en diferents projectes. Aquesta col·laboració es consolida amb un conveni l'any 2017 en què s'estableix l'ús compartit de recursos personals entre ambdós institucions així com la implicació i la contraprestació econòmica per al desenvolupament de certes línies de treball i de projectes d'ActuaTECH i d'Actua Empresa.

Finalment, al final del 2018, el nomenament del director de l'OBSA com a nou gerent i director d'ActuaTECH fa que, tot i ser dos institucions amb entitat jurídica separada, els diferents equips, recursos i projectes s'acabin d'alinejar pràcticament en la seva totalitat per tal de maximitzar l'execució i l'impacte potencial dels seus respectius projectes a la societat andorrana així com el desenvolupament de l'ecosistema d'innovació d'Andorra i el seu posicionament internacional com a *Living Lab* d'innovació.

D'altra banda, l'IEA, tot i no haver-hi cap formalització de col·laboració, és partícip de diferents projectes de la Fundació ActuaTECH amb el seu equip.

2. Diagnosi: fortaleces i debilitats

- L'IEA és la institució amb més recorregut i bagatge, amb un posicionament consolidat i una major massa crítica i estructura.
- S'identifica, però, una manca d'alineament i de coordinació de les línies de treball i els usuaris o beneficiaris finals per tal de maximitzar-ne el seu impacte cap a la societat andorrana, així com una manca de recursos per executar i traslladar aquests coneixements en recerca aplicada rellevant a l'Administració pública i al teixit social i empresarial d'Andorra.
- Els darrers anys, l'OBSA s'ha consolidat com una institució d'alt valor, que genera recerca aplicada i innovació que està aportant a diferents sectors i actors de l'Administració pública i del sector privat. No obstant, li manca una estructura sòlida que garanteixi els recursos econòmics i personals per seguir desenvolupant i escalant la tasca actual.

- La Fundació ActuaTECH està començant a estructurar diferents projectes que estan permetent crear infraestructura, connectar el talent internament i a nivell internacional, i alinear els sectors públic i privat i de la recerca per tal de dibuixar una estratègia de país amb la innovació com a eix vertebrador de la transformació social i econòmica necessària per fer front als reptes que la societat andorrana haurà de fer front en els propers anys (canvi de model socioeconòmic, transició cap a la sostenibilitat, millora de la qualitat de vida de la ciutadania...).
- La fundació comença a alinear diferents actors publicoprivats que estan contribuint i beneficiant-se d'aquest enfocament.
- No obstant, la fundació té una mancança d'estructura bàsica i de personal que no permet donar resposta i jerarquitzar els projectes per tal de maximitzar-ne el seu impacte en la societat andorrana.
- Actualment, es dona la situació que diversos projectes s'estan desenvolupant de forma conjunta entre les 3 institucions –Actuatech, IEA i OBSA– i que ja s'està fent un ús compartit de recursos materials i personals entre elles.

3. Creació de la fundació privada del sector públic *Andorra Recerca i Innovació*

La creació de la fundació privada del sector públic Andorra Recerca i Innovació permetrà unificar en una única entitat els recursos que fins ara ja s'unien a través d'acords de col·laboració, convenis i altres fórmules, i corregir algunes de les mancances individuals de les entitats, amb estructura de les altres.

- Es proposa la creació d'una nova institució que aglutini aquestes tres entitats per tal de consolidar els tres projectes en una estructura més sòlida que permeti potenciar el treball i els eixos individuals i conjunts desenvolupats per les tres institucions, potenciar encara més les sinergies entre les tres alhora que reduir la despesa pública i gestionar els recursos personals i econòmics de forma més eficient i eficaç.
- Es proposa un paraigua únic que aglutini els diferents centres/laboratoris o grups de coneixement: CRES, CEHIP, CENMA, CEE, OBSA i TECNOLOGIA I INNOVACIÓ (ACTUATECH).
- D'altra banda, es proposa l'estructuració d'una branca que actuï d'agència de suport a la innovació amb programes predefinitos de suport al desenvolupament, captació i consolidació de talent, suport al desenvolupament de la innovació del teixit empresarial i suport a la creació de projectes d'innovació oberta i d'internacionalització i connexió internacional de les institucions públiques i entitats privades del país. D'altra banda, també permetria jugar el rol d'agència de coordinació i d'acompanyament dels sectors públic i privat per participar en programes europeus d'R+D+I, fruit d'un possible acord d'associació amb la Unió Europea.

4. Missió de la nova entitat

La missió de la nova entitat serà la de desenvolupar, fomentar, coordinar i implementar recerca i innovació, així com de divulgar i transferir coneixement científic i tecnològic que permeti l'Administració pública de ser més innovadora i eficient en els processos, els productes i les eines d'operativa. També haurà de contribuir a la presa de decisions i donar suport tècnic i estratègic en l'assoliment de les necessitats i dels reptes presents i futurs del teixit empresarial i de la societat andorrana.

La nova entitat tindrà vocació de servei públic i treballarà per respondre a les necessitats de la societat i als reptes que planteja el futur, establint col·laboració amb altres institucions nacionals i internacionals, innovant en el fons i la forma, mantenint una xarxa col·laborativa i multidisciplinària, de la qual se'n beneficiarà la ciutadania andorrana, les administracions públiques i el teixit empresarial, i incidirà i repercutirà en l'àmbit educatiu andorrà.

Aquesta transferència i cocreació de coneixement a través de la recerca aplicada i la innovació permetran donar:

- Suport a la transformació social i econòmica del país
- Suport a la modernització i eficiència de l'Administració pública
- Suport a la innovació del teixit empresarial i de l'ecosistema d'emprenedoria
- Suport a la participació i la preparació de programes europeus
- Suport al desplegament dels diferents projectes estratègics de Govern:
 - Desplegament de la Llei d'impuls de la transició energètica i del canvi climàtic (LITECC)
 - Llei de la biodiversitat
 - Digitalització de l'Administració pública
 - Reserva de la biosfera
 - Canvi del model de mobilitat
 - Estratègia economia circular
 - Museu nacional
 - Suport a la generació de nous models i mecanismes de transparència política i de participació ciutadana
 - Acord d'associació
 - Desplegament de la Llei de Protecció civil
- Suport a la generació d'infraestructures, mecanismes i programes de suport en innovació:
 - Generació, captació i coordinació de talent andorrà i estranger
 - Creació d'infraestructura que fomenti la innovació i la recerca
 - Foment d'R+D a l'Administració pública
 - Foment d'R+D en l'emprenedoria i el teixit empresarial
- Suport a la simplificació a nivell de marques i de comunicació

5. Finançament

Actualment, la Fundació ActuaTECH està finançada per aportacions del Ministeri de Presidència, Economia i Empresa (20%), de FEDA (40%) i d'Andorra Telecom (20%).

L'OBSA està finançat per les aportacions de la Fundació Julià Reig, la Cambra de Comerç, Indústria i Serveis, la Ud'A, Andorra Telecom, FEDA i l'IEA.

L'IEA està finançat gairebé al 100% per l'aportació Ministeri d'Educació i Ensenyament Superior, amb algunes aportacions del Consell General al CEHIP.

D'altra banda, l'IEA i l'OBSA aconseguixen finançament extra gràcies a l'obtenció de projectes competitius de recerca i de subcontractacions per projectes i prestacions de serveis tant a Andorra com a l'estranger.

- Es proposa mantenir les mateixes quantitats aportades per cada institució.
- No obstant, es proposa que les aportacions de cada institució vagin a finançar els projectes dels centres o de les àrees que fins ara venien finançant i desenvolupant.
- Tot i això, sí que es preveu que una part de les aportacions de cada institució vagi a estructura i recursos comuns compartits pels diferents centres o *lab's* així com la possibilitat que es puguin destinar a personal compartit entre diferents fruit de la col·laboració i les sinergies conjuntes que vagin sorgint.

A continuació es detalla el pressupost per a l'exercici 2021, aprovat per l'IEA i ActuaTECH:

PRESSUPOST	IEA	ACTUATECH
	2021	2021
Pressupost de despeses		
1 Despeses de personal	880.043,85	595.318,00
2 Consum de béns corrents i serveis	170.642,41	2.025.017,00
3 Despeses financeres	400,00	1.300,00
4 Transferències corrents	15.500,00	80.000,00
Despeses corrents	1.066.586,26	2.701.635,00
6 Inversions reals	2.633,40	40.925,00
7 Transferències de capital	0,00	0,00
Despeses de capital	2.633,40	40.925,00
8 Actius financers	0,00	0,00
9 Passius financers	0,00	0,00
Variació d'actius i passius financers	0,00	0,00
Total pressupost de despeses	1.069.219,66	2.742.560,00
Pressupost d'ingressos		
1 Impostos directes	0,00	0,00
2 Impostos indirectes	0,00	0,00
3 Taxes i altres ingressos	0,00	0,00
4 Transferències corrents	1.066.586,26	2.742.560,00

5 Ingressos patrimonials	0,00	0,00
Ingressos corrents	1.066.586,26	2.742.560,00
6 Inversions reals	0,00	0,00
7 Transferències de capital	2.633,40	0,00
Ingressos de capital	2.633,40	0,00
8 Actius financers	0,00	0,00
9 Passius financers	0,00	0,00
Variació d'actius i passius financers	0,00	0,00
Total pressupost d'ingressos	1.069.219,66	2.742.560,00

Cal destacar que el pressupost d'ActuaTECH ha anat disminuint des del 2018 al 2021 gràcies a la col·laboració que s'ha pogut portar a terme amb l'OBSA i l'IEA i que ha permès cada cop més reduir despesa de contractacions a institucions de recerca internacionals en canalitzar els treballs internament amb investigadors d'aquestes institucions, el que reforça la voluntat de fusionar aquestes entitats. El pressupost 2021 d'ActuaTECH incorpora un projecte de gran envergadura que és el projecte de transformació digital d'Andorra i que ha de ser considerat per separat:

PRESSUPOST	ACTUATECH				
	ACTUATECH 2019	ACTUATECH 2020	ACTUATECH 2021	PDTDA 2021	ACTUATECH + PDTDA 2021
Pressupost de despeses					
1 Despeses de personal	239.541,96	298.182,91	345.318,00	250.000,00	595.318,00
2 Consum de béns corrents i serveis	1.177.058,04	861.697,10	675.017,00	1.350.000,00	2.025.017,00
3 Despeses financeres	400,00	1.000,00	1.300,00	0,00	1.300,00
4 Transferències corrents	10.000,00	100.000,00	80.000,00	0,00	80.000,00
6 Inversions reals	70.000,00	53.150,00	40.925,00	0,00	40.925,00
Total pressupost de despeses	1.497.000,00	1.314.030,01	1.142.560,00	1.600.000,00	2.742.560,00
		-12%	-13%		

El pressupost detallat per concepte de la nova entitat és el següent:

FUNDACIÓ PRIVADA DEL SECTOR PÚBLIC "ANDORRA RECERCA I INNOVACIÓ"	PRESSUPOST 2021
Pressupost de despeses	
1 Despeses de personal	1.475.361,85
110 Remuneracions bàsiques i altres personal fix	926.738,29
130 Remuneracions bàsiques i altres agent adm. de caràcter eventual	321.065,51
160 Quotes seguretat social	206.131,09
161 Prestacions socials	13.926,96
163 Despeses de formació	7.500,00
2 Consum de béns corrents i serveis	2.195.659,41
202 Lloguer edificis i altres construccions	66.743,37
205 Lloguer de mobiliari i efectes	2.050,80
206 Lloguer d'equipaments per a informàtica	3.553,92
213 Reparació i conservació maquinària, instal·lacions i equipament	5.060,00
214 Reparació i conservació, material de transport	500,00

215	Reparació i conservació, mobiliari i efectes	0,00
216	Reparació i conservació d'equipaments informàtics	3.967,00
219	Reparació i conservació d'altre immobilitzat	2.684,00
220	Material d'oficina	10.849,71
221	Subministraments	15.484,41
222	Comunicacions	135.380,58
223	Transports	1.745,90
224	Primes d'assegurances	10.429,50
225	Tributs	29.017,83
226	Altres serveis	95.846,73
227	Treballs realitzats per altres empreses	1.773.010,12
230	Reemborsament de dietes	34.535,54
231	Locomoció	4.800,00
3	Despeses financeres	1.700,00
349	Altres despeses financeres	1.700,00
4	Transferències corrents	95.500,00
401	Òrgans públics estatals	10.000,00
440	Entitats privades	70.000,00
482	A famílies i institucions sense finalitat de lucre	15.500,00
	Despeses corrents	3.768.221,26
6	Inversions reals	43.558,40
601	Obres condicionament noves instal·lacions	5.100,00
605	Mobiliari i estris	7.325,00
606	Equipaments per a processos d'informació	31.133,40
7	Transferències de capital	0,00
	Despeses de capital	43.558,40
8	Actius financers	0,00
9	Passius financers	0,00
	Variació d'actius i de passius financers	0,00
Total pressupost de despeses		3.811.779,66
Pressupost d'ingressos		
1	Impostos directes	0,00
2	Impostos indirectes	0,00
3	Taxes i altres ingressos	0,00
4	Transferències corrents	3.809.146,26
40	De l'Estat	1.359.146,26
42	Patrons	2.400.000,00
	Andorra Telecom	400.000,00
	Andorra Telecom (PTDA)	1.600.000,00
	FEDA	400.000,00
44	Entitats privades	50.000,00
	Altres	50.000,00
5	Ingressos patrimonials	0,00
	Ingressos corrents	3.809.146,26
6	Inversions reals	0,00
7	Transferències de capital	2.633,40
	Ingressos de capital	2.633,40
8	Actius financers	0,00
9	Passius financers	0,00
	Variació d'actius i de passius financers	0,00
Total pressupost d'ingressos		3.811.779,66

La plantilla global serà d'unes 30 persones i mantindrà l'estructura actual. Per altra banda, a nivell de direcció, es produirà un estalvi econòmic d'uns 83.000 euros anuals a conseqüència d'una jubilació i la unificació en un sol càrrec de les tasques pròpies de direcció del nou ens.

6. Conclusions

En general es pot concloure que la creació de la fundació privada del sector públic *Andorra Recerca i Innovació* no suposarà un increment dels recursos destinats fins a la data per l'Estat andorrà a les actuals entitats sinó que, ans al contrari, suposarà un endreçament dels recursos ja dedicats, que permetrà a la nova fundació una gestió més eficient i eficaç.